

Henriette Linds prædiken i anledning af 80-året for Danmarks befrielse

Taler

Henriette Bacher Lind
Præst

Dato

4. maj 2025

Sted

Sankt Nicolai kirke, Kolding

- 1 Det er 80 året for Danmarks befrielse. Vi, der er her i aften, synes, at det er en umådelig vigtig dag. Vi er enige om, at det giver mening at markere, at engang var Danmark besat, og så blev det frit. Eller som min nu afdøde svigerfar, Vincent Lind, der sad i tysk kz-lejr fra juni 1944 til maj 1945, yndede at sige:
- 5 ”Engang var jeg træl, men nu er jeg fri”.

- Mere præcist kan det næppe udtrykkes, hvor stor en forskel, det gør at være under fremmed herredømme, overladt til fjenden og den onde vilje og dernæst slippe fri af åget igen. Det er som daggryet efter en endeløs og mørk nat, som et
- 10 uvejr, der har hærget alt for længe, og pludselig lægger sig, som en frygt, der trækker sig tilbage og samler alle følelser i jubel. Lys bliver sat i vinduerne - hvor kom alle de lysestumper i øvrigt fra, var de gemt til det bestemte formål: at fejre freden?

- 15 Mørkegardinerne blev hevet ned og smidt langt væk. Ærværdige husmødre stod på hovedet af bare glæde, og folk for ud på gaderne, selv om det mildt sagt var farligt, fordi der blev skudt fra forskelligt hold. ”Aldrig mere krig”! Tænkte alle, da befrielsesbudskabet lød. Efter fem år, fem forår, hvor det føltes som om vinterkulden i hjerte og sind aldrig ville slippe sit tag, hvor det føltes som om
- 20 Gud og med ham enhver godhed var forsvundet til fordel for uretfærdighed, ondskab og mørke, letted’ først en lærke og siden tusind, og luften blev et væld af sang.

- ”Det var en morgen som tusind andre / og ingen morgen i tusind år, / da
- 25 Danmark vågned med klare øjne / til glædestimer og frimandskår, / og landet lyste fra sund til klit, / for det var forår og Danmark frit”, digtede apoteker Mads Nielsen og ramte følelsen af frihed og befrielse helt rent. Men hvor længe giver det mening at synge og fortælle om alt dette? Kan vi, og ikke mindst: kan

30 de unge generationer, forholde sig til en jubel på anden hånd, især nu, hvor det ærlig talt opleves, som om truende, sorte skyer trækker sammen over os.

”Jeg frygter 3. verdenskrig,” siger vores konfirmander. Og de mener det. Hvordan skal de forholde sig til en 80 år gammel glæde? Hvordan kan vi
35 forvente, at de skal forstå, hvor voldsomt det er at blive hentet midt om natten af Gestapo, kørt på Staldgården i Kolding til afhøring, sidde i en smal celle sammen med en flok andre forknytte tilfangetagne uden at vide, hvad der skal ske, blive smidt ombord i en lastbil, kørt til Frøslevlejren og senere til kz-lejrene Neuengamme og Porta Wesfalica?

40 Det er en dramatisk fortælling, og den er sand, men det er der jo mange fortællinger, der er, hvorfor bør den og alle de andre tilsvarende ikke gå i glemmebogen? Fordi historien om et Danmark, som engang var besat og så blev frit igen, er større end os, så stor at den er blevet til et budskab. Og budskaber
45 skal ud, de har noget livsvigtigt at fortælle os, de rummer spørgsmål, som er alt, alt for farlige at glemme. Et af dem er det, som min svigerfar stillede sig selv, så længe han levede, var: ”Vi som er frie, bliver vi trælle igen”?

I dag spørger vi os selv og hinanden: hvordan undgår vi igen at blive underlagt et
50 andet lands undertrykkende love og værdier, som f.eks. at nogle mennesker så værdiløse, at de kan udryddes? Det arbejder politikerne heldigvis på, men budskabet, som kom ud af de fem barske år, er ikke kun politisk. ”Kæmp for alt, hvad du har kært,” handler ikke kun om tanks, og droner og F-16 fly. Det handler også om dig og mig, det handler om modet til at trodse den ondskab,
55 som vil bilde os ind, at vi ikke har ret til frihed og fred.

”Elsk jeres fjender,” siger Jesus, og ja, det skal vi nok, det budskab er naturligvis vigtigt, men medfølelsen kommer ikke, før fjenden er slået og har erkendt sit nederlag. Kærligheden rækker ikke til den fjende, der går det ondes ærinde, og
60 dvs. undertrykkelsens, menneskeforagtens og frihedsberøvelsens usle ærinde. Det onde kan man ikke forhandle med, det skal bekæmpes.

Vi skal gøre alt, som i alt, hvad vi kan, for at holde det på afstand af det, som er vores. Vores land, vores frihed, vores ret til at tænke og tale frit. ”Liv kan kendes
65 på, der voves / for det hjertets jord / Lad dem true arrestere / ærestjæle, deportere / Det er sådan, sandhed gror” skrev Kaj Munk. Det var den slags opfordringer til modstand mod tyskerne, som kostede ham livet.

70 Det er aldrig uden omkostninger at sætte sig op mod det onde. Men det koster
endnu dyrere ikke at gøre det. Den 4. maj er ikke kun historie, det er et budskab
om et Danmark, der engang var besat og så blev frit. Det er et budskab om fem
år i helvede, og dernæst fred og frihed lige siden. Vi skal ikke ned ad den vej igen,
vi skal altid være frie. Gud hjælpe os.

75

Amen

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

80

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Danmarks besættelse 1940-1945, Mindetale, Prædiken

85

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henriette-linds-praediken-i-anledning-af-80-aret-for-danmarks-befrielse>

90

95

100

105